KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO
UKŁADU RURALISTYCZNEGO

15/4H

3. Miejscowość

STAROSIEDLE

1. Nazwa:

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STAROSIEDLE

2. Czas powstania

VII – VIII wiek (gród)
XIII wiek

4. Adres

nr ewidencyjny działki
nr księgi wieczystej

11. Materiały graficzne

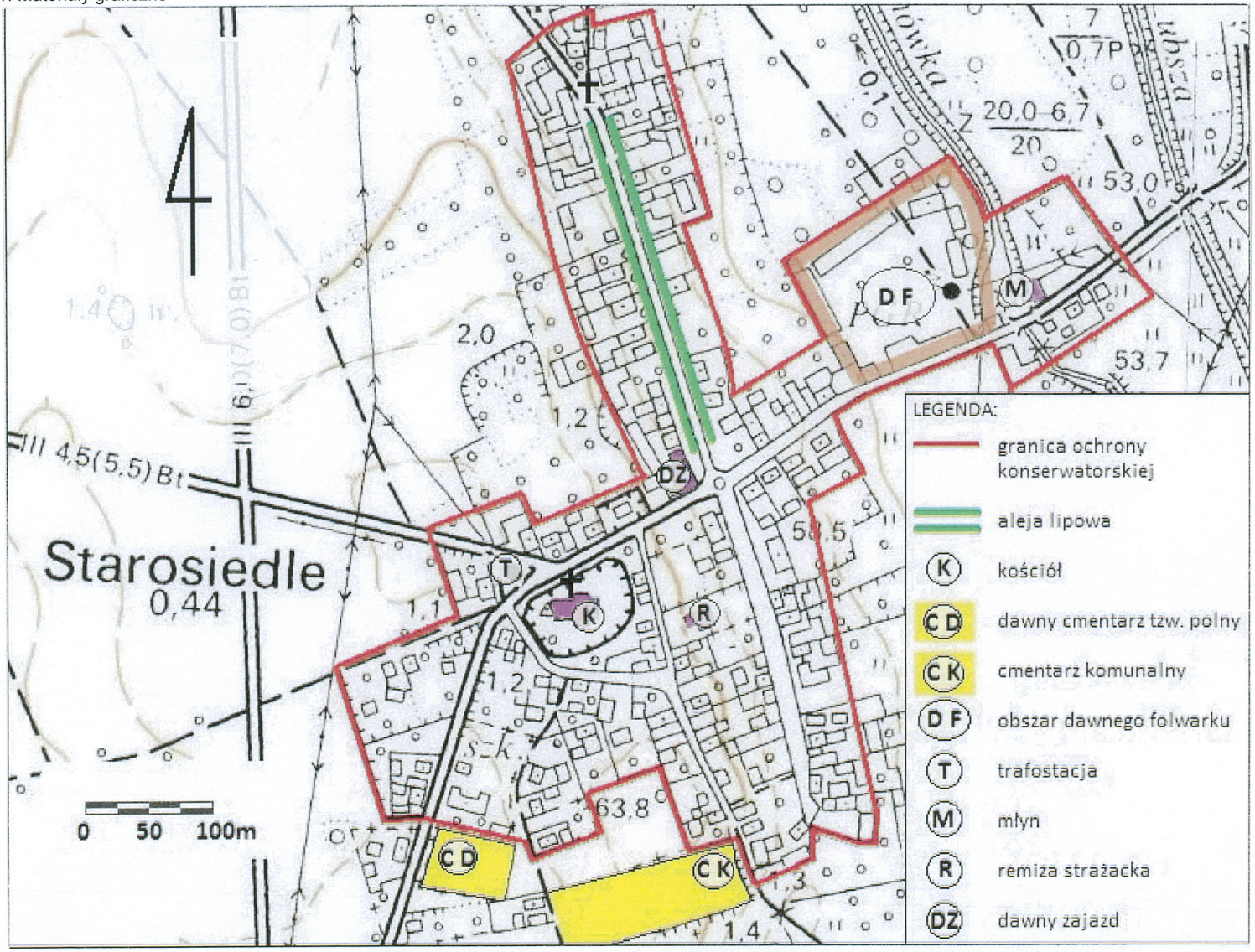

5. Przynależność administracyjna

województwo: **lubuskie**

powiat: **krośnieński**

gmina: **wiejska Gubin**

6. Współrzędne geograficzne:

51°51′31″N 14°49′16″E

7. Poprzednie nazwy miejscowości: łuż. Stare Sedlo

1268 – Starczeddel (?)	1768 – Starr – Zeddel
1393 – Storczedil	1840 – 1893 - Starzeddel
1698-1725 – Sparzeddel	1893 - Starzeddel
1716-1760 Starzede	1900 - Starczeddel
1735-1775 - Starrzedal	

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

10. Formy ochrony

12. Historia

Osadnictwo na tym terenie rozwinęło się już w okresie wczesnego średniowiecza. W rejonie Lubszy odkryto gród datowany na VII – VIII wiek naszej ery. Istniał tu także gród określany przez literaturę jako słowiański z osadą przedgrodową. Oba pochodzące z VIII – IX wieku. Zdania na temat dokładnej lokalizacji grodu są podzielone. Wśród części badaczy pojawia się pogląd, iż pierwsza osada zlokalizowana była po zachodniej stronie Lubszy i mogła być połączona ze spichlerzem zlokalizowanym po przeciwnej stronie rzeki drewnianym mostem. Obszar ten był najeżdżany przez Scytów w okresie wczesnej epoki żelaza, co wpłynęło na osłabienie osadnictwa na tym terenie. Ostatecznie najazd Scytów położył kres kulturze łużyckiej. Istniejący tutaj gród opolny (podobnie jak w Stargardzie) upadł u progu XII wieku. Nie mamy przesłanek na temat istnienia na tym terenie kościoła w tym wczesnym okresie. Obszar ten był zwany „Starym Krajem".

Problematyczne pozostaje, czy w tym rejonie ulokowano pierwszy klasztor cystersów. Przez wiele lat wskazywano, iż to właśnie w Starosiedlu ufundowano klasztor cystersów (w roku 1228), który w roku 1268 przeniesiono do Neuzelle. Jednak analiza osadnictwa tego regionu i zasięgu klasztoru skłania do stwierdzenia, że klasztor mieścił się w miejscowości o podobnej nazwie pod Wełnicami, na zachodnim brzegu Odry – obecnie jest to obszar niezagospodarowany. Błędna lokalizacja dawnego klasztoru powoduje wiele niejasności – zwłaszcza przy analizie źródeł niemieckich, które podobnie jak polskie, łączą te dwie miejscowości. Wskazać należy, iż wieś Starosiedle nad Lubszą bez wątpienia ma metrykę średniowieczną. Kościół w niej na pewno istniał na przełomie XV/XVI wieku, o czym świadczy zachowana wieża. W roku 1309 wymieniany jest niejaki Herman ze Starosiedla. Od XIV wieku wieś należy do rodu von Dalwitz. W roku 1520 i 1540 wskazywany jest Hans von Dalwitz - w 1520 roku jako fundator obrazu św. Margarethy (na początku XVI wieku Starosiedle słynęło, jako miejsce pielgrzymek do św. Margarety).

c.d. załącznik nr 1

13. Opis:

Lokalizacja: Wieś zlokalizowana w odległości niespełna około 5 km na południowy - wschód od Gubina, po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej 286 prowadzącej z Gubina do Biecza (a następnie Lubska), nieopodal nieczynnej linii kolejowej Gubin – Lubsko. Położona po zachodniej stronie rzeki Lubszy, na płaskim terenie o krajobrazie w przewadze otwartym, przesłonięta lasami jedynie na niewielkim fragmencie od strony północno – wschodniej.

Układ przestrzenny i jego ewolucja:

Wykształcona pierwotnie na planie ulicówki wieś (w okresie wczesnośredniowiecznym) została rozbudowana w wieku XIX i XX wieku w wielodrożnicę. Najstarszą część miejscowości stanowi obszar wzdłuż drogi, przy której na jednym z krańców wzniesiono kościół, na przeciwległym znajdował się majątek. Wokół placu kościelnego rozwinęła się zabudowa przy nieregularnie biegnących drogach, z których jedna prowadzi w stronę torów kolejowych. Znaczącą zmianę w układzie przyniósł rozwój zabudowy wzdłuż drogi przecinającej dawną ulicówkę na osi północ – południe (trakt prowadzący ze Stargardu w stronę Lubska), gdzie pojawiła się regularna zabudowa zagrodowa przy szerokiej drodze.

Stanowiska archeologiczne:

W rejonie miejscowości zarejestrowano następujące stanowiska archeologiczne: nr 3 (AZP 63-07/43) – cmentarzysko kult. łużyckiej; nr 2 (AZP 63-07/44) – cmentarzysko kult. łużyckiej; nr 1 (AZP 63-07/45) – grodzisko kult. łużyckiej, nr rejestru zabytków 18/1966; nr 5 (AZP 63-07/46) – osada kult. łużyckiej; nr 6 (AZP 63-07/47) – osada kult. łużyckiej, osada kult. jastorfskiej; osada wczesnośredniow., nr 7 (AZP 63-07/48) – osada kult. łużyckiej; nr 8 (AZP 63-07/49) – osada wczesnośredniow; nr 4 (AZP 63-08/1) – osada łużycka; nr 1 (AZP 63-08/2) – osada jastorfska.

Granice historyczne układu i granice ochrony konserwatorskiej:

Historyczny układ ruralistyczny wsi Starosiedle obejmuje obszar najstarszej części – wczesnośredniowiecznej ulicówki wraz z jej rozwinięciem z okresu XVIII, XIX i początku XX wieku obejmującym nieregularną zabudowę w rejonie przykościelnym oraz zabudowę na linii północ – południe. Ochroną konserwatorską należy objąć całość zwartego obszaru zabudowy zgodnie z załącznikiem graficznym – z wyłączeniem obszaru dawnego parku.

Charakterystyka zabudowy:

Zabudowa mieszkalna wsi ma zróżnicowany charakter. W rejonie ulicówki zagrody nie posiadają zwartego, powtarzalnego charakteru. Na krańcach zachodnich układ zabudowy jest przypadkowy. Rytmiczny układ zabudowy posiada wieś przy drodze prowadzącej w kierunku północnym – wyraźne jest tutaj uporządkowanie i zamknięcie zagród. Podobnie uporządkowany charakter zabudowa ma na krańcach południowych. Historyczne budynki mieszkalne i gospodarcze o prostych bryłach, głównie jednokondygnacyjne, z wysokimi poddaszami, pojedyncze przykłady obiektów wyższych. Dachy dwuspadowe i naczółkowe. Elewacje zróżnicowane – tynkowane i ceglane. Poszczególne domy wyróżniają się formą i bogatą dekoracją. Zachowane są domy z I połowy XIX wieku (np. nr 11, 13, 13a, 17, 27, 33, 36, 37, 44, 66) oraz domy z lat 1860-1900 i I ćwierci XX wieku. Zachowane są też tzw. ganki (np. dom nr 26, plebania).

Elementy funkcjonalne wsi:

Kościół – położony na zachodnim krańcu wsi, na wyniesionym ponad pozostałą zabudowę placu otoczonym murem; wybudowany w końcu XVIII w. z wykorzystaniem wcześniejszej późnogotyckiej wieży; skierowany stroną ołtarzową na zachód, murowany, jednonawowy z transeptem; nakryty dachem wielospadowym; pierwotnie ewangelicki parafialny,

c.d. załącznik numer 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne **gród wczesnośredniowieczny** **majątek rycerski/szlachecki**	17. Użytkowanie obecne **wieś sołecka**

18. Stan zachowania

Historyczny układ ruralistyczny wsi Starosiedle obejmujący pierwotną ulicówkę wraz z rozwinięciem z okresu XVIII, XIX i początku XX wieku jest zachowany i czytelny. Siatka dróg jest dobrze zachowana. Zatarciu uległa droga prowadząca do folwarku od strony zachodniej (od drogi wychodzącej w kierunku południowym). Niemniej jednak zarówno układ pierwotnej ulicówki jak i jej historycznego rozwinięcia pozostaje wyraźny.
Dominanta architektoniczna wsi – kościół – zachowany w dobrym stanie (prowadzone są bieżące remonty). Uszkodzenia widoczne na elewacjach ceglanych wieży, które wymagają oczyszczenia, uzupełnienia i wzmocnienia cegieł oraz zapraw.
Historyczna zabudowa mieszkalna wsi zachowała charakter w zakresie swoich gabarytów i rozplanowania. Część budynków posiadających walory zabytkowe została w ubiegłych latach przekształcona (poprzez docieplenia, usunięcie detalu, znamienna jest wymiana stolarki). Większość obiektów posiada pokrycie dachowe o historycznym charakterze (dachówka ceramiczna karpiówka).
Zachowane są budynki dawniej pełniące funkcję zajazdu (obecnie sklep i świetlica wiejska).
Obszar dawnego folwarku nie stanowi obecnie jednorodnej enklawy, chociaż odróżnia sią charakterem zabudowy od pozostałych budynków. Poszczególne budynki dobrze zachowane.
Elementy współczesne w zabudowie są sporadyczne. Silnie dysharmonizujący charakter ma współczesny blok mieszkalny, dwukondygnacyjny zlokalizowany przy drodze prowadzącej ze wsi w kierunku południowym a także zabudowania szkolne usytuowane w południowej części wsi, przy drodze prowadzącej w kierunku torów kolejowych.
Dawny cmentarz (tzw. polny) w bardzo złym stanie zachowania. Nieczytelny jest jego układ. Obecnie tworzy kępę śródpolną.
Aleja lipowa zachowana w dobrym stanie zachowania.

19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Największe zagrożenie dla walorów układu ruralistycznego wsi Starosiedle stanowi utrata autentyczności zabudowy mieszkalnej – tj. zmiany wprowadzane w jej wyglądzie zewnętrznym obejmujące rozbudowę i przebudowę oraz likwidację oryginalnych elementów wystroju architektonicznego. Niekorzystnie wpływa także wprowadzanie nowych elementów o charakterze niedostosowanym do zabudowy miejscowości. Niebezpieczeństwo stanowi także uszczuplenie zabudowy poprzez zanikanie poszczególnych zagród (porzucanie i brak remontów).
Widoczne jest silne wypieranie historycznych ogrodzeń (lub ogrodzeń nawiązujących formą i materiałem do dawnych) przez prefabrykowane ogrodzenia betonowe.
W zakresie znajdujących się w pobliżu miejscowości stanowisk archeologicznych główne zagrożenie stanowi dla nich tzw. głęboka orka.
Cmentarzowi tzw. polnemu grozi całkowita dewastacja i zarośnięcie.

Do głównych postulatów konserwatorskich należy przede wszystkim zachowanie w dobrym stanie dominanty architektonicznej miejscowości - kościoła oraz jej poszczególnych elementów funkcjonalnych (folwarku, młyna, budynku dawnego zajazdu, cmentarza). Ważne jest utrzymanie gabarytów historycznej zabudowy wsi, jej formy i geometrii dachów. Postuluje się wprowadzanie dachów dwuspadowych i naczółkowych a także kształtowanie ewentualnych nowych gospodarstw w sposób nawiązujący do kompozycji historycznych parceli.
W dokumentach planistycznych należy wprowadzić zakazy dotyczące stosowania materiałów obcych stylistycznie, agresywnych kolorystyk oraz nakazy w zakresie utrzymania detalu architektonicznego na budynkach o bogatej dekoracji elewacji. Bezwzględnie należy wprowadzić także zakaz stosowania ogrodzeń betonowych, prefabrykowanych.
Należy dążyć do przekształcenia bryły szkoły oraz budynku mieszkalnego zlokalizowanego przy drodze biegnącej w kierunku południowym i nadania im cech lokalnego, tradycyjnego budownictwa.
Należy wykonać dokumentację historyczno – konserwatorską zabudowań folwarcznych i wytypować obiekty do objęcia indywidualną ochroną konserwatorską.
W zakresie parku (pomimo jego zlokalizowania poza układem objętym ochroną) wskazane jest wykonanie jego rozpoznania oraz dokumentacji historyczno – konserwatorsko – przyrodniczej i określenie jego walorów.

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia (wybór)

Domański G., *Osadnictwo nad dolną Nysą Łużycką we wczesnym średniowieczu* [w:] *Slavia Antiqua*, Tom XXIX, 1983 r, s. 65-109.

Fiszka ewidencyjna wsi (Archiwum WUOZ Zielona Góra)

Gander K., *Gesichichte der Stadt Guben*, Guben 1925.

Jentsch H., *Prähistorische Funde aus der Niederlausitz und einigen anderen Oder der Regierungs - Bezierk*, Frankfurt O., 1876.

Jurek T., *Obce rycerstwo na Śląsku*, Poznań 1966.

Karta cmentarza: Starosiedle, cmentarz polny, oprac. R. Awzan, E. Lukas (Archiwum WUOZ Zielona Góra)

Korcz W., *Studia z dziejów Ziemi Lubuskiej*, Zielona Góra 1971.

Kowalski S., *Zabytki województwa zielonogórskiego*, Zielona Góra 1987.

Lehmann R., *Historisches Ortslexikon für die Niederlausitz Band 2. Die Kreis Cottbus,., Spremberg, Guben und Sorau*. Potsdam 2011.

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst Małgorzata Szymańska – Dereń, 18.10.2015 r. M. Szym

plany, rysunki Małgorzata Szymańska – Dereń, 18.10.2015 r. M. Szym

fotografie Małgorzata Szymańska – Dereń, 20.06.2015 r. M. Szym

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

www.dolny-slask.pl

26. Załączniki:

Nr 1 – ciąg dalszy pkt nr 12, 13;
Nr 2 – opis źródeł kartograficznych, ikonografii i zdjęć,
Nr 3, 4 – zdjęcia.

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ **Nr 1**

1.Miejscowość	**STAROSIEDLE**	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres **HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STAROSIEDLE**	6. Zawartość załącznika: **dalszy ciąg pkt 12 i 13,**
2.Gmina	**Gubin**		
3.Powiat	**krośnieński**		
4.Województwo	**lubuskie**		

c.d. pkt 12

Z inicjatywy tej rodziny wzniesiono we wsi, w roku 1731, nowy kościół na planie krzyża (prawdopodobnie z fundacji Johanna Casimira von Dallwitz).
Losy majątku nie są dobrze udokumentowane. W roku 1646 wymieniany jest Sebastian von Schönaich, jednak ród von Dallwitz pozostał zapewne właścicielem majątku do roku 1798, kiedy to przeszedł on w ręce jest hrabiowskiej rodziny von Thermo.
Na początku XIX wieku, w roku 1801, wieś liczy 284 mieszkańców. W roku 1818 naliczono w niej 49 domów. Zamieszkują ją wówczas 294 osoby. Wartość majątku szacowana jest na 2785 guldenów. Do kościoła uczęszczają mieszkańcy pobliskich miejscowości. Łącznie parafia (z filiami) liczy 1367 wiernych. W roku 1823 Starosiedle opisywane jest jako wieś z folwarkiem, kościołem parafialnym. Stanowi siedzibę szlachecką. Podawana jest liczba 294 wiernych. Dane statystyczne z roku 1840 potwierdzają, że Starosiedle to wieś z folwarkiem (podana jest jego nazwa Antonienttenruh - Sieńsk). Do miejscowości przynależy również młyn. Wieś zamieszkują 373 osoby, folwark - 38 osób. Wskazywany jest majątek rycerski należący do rodziny von Thermo z Bornsdorf.
W roku 1849 ponownie zmienia się właściciel majątku – zostaje nim Bernhard von Heldreich. Wkrótce, bo już w roku 1876 właścicielem dóbr staje się rodzina Schönaich – Carolath z pobliskich Gębic. Statystyki z roku 1879 opisują Starosiedle opisywane jako wieś o powierzchni 343,70 ha pól uprawnych, 19,92 ha łąk uprawnych, 343,20 lasów. Całość obejmuje obszar 741,54 ha i przynosi zysk w wysokości 7444,95 marek. Jako właściciel podawany jest książę Carolath – Schönaich. W rękach tej rodziny majątek pozostaje do roku 1945.
Około roku 1816 zbudowano nową drogę o brukowanej nawierzchni z Gubina do Lubska, prowadzącą między innymi przez Starosiedle.
Pod koniec XIX wieku badania archeologiczne w rejonie Starosiedla (przy Lubszy) prowadził Hugo Jentsch, który określił swoje odkrycia jako „grodzisko kultury łużyckiej z późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza". Z kolei w latach 1920-1923 prowadzone tu były wykopaliska przez Carla Schuchharsta (w rejonie pagórka zwanego ówcześnie Baalshebbel). Schuchharst zidentyfikował swoje odkrycie jako „wczesnogermańskie osiedle obronne".
W roku 1895 wieś zamieszkiwało 350 osób a jej powierzchnia wynosiła 5611 km². W roku 1910 mieszkańców było 322, w roku 1925 – 522, przy liczbie 132 domów. Zgodnie z danymi z 1931 roku powierzchnia wynosiła 11.001 km². W 1933 roku podano, iż wieś liczy 502 osób. Tuż przed wybuchem II wojny światowej odnotowano 432 mieszkańców.
Mieścił się tutaj urząd stanu cywilnego oraz siedziba okręgu urzędowego. Właściwy sąd grodzki znajdował się w Gubinie. Kościół podlegał pod kościół p.w. Św. Trójcy w Gubinie.
Po wojnie Stargard znalazł się w granicach państwa polskiego. Był to tzw. III okręg administracyjny Pomorze Zachodnie, podlegający administracji wojewody poznańskiego, do którego oficjalnie został przyłączony z dnia 28.06.1946 roku. W roku 06.07.1950 miejscowość wraz z całością powiatu weszła w skład tworzonego województwa zielonogórskiego.
Od roku 1945 Starosiedle wchodziło w skład gminy Czarnowice (oficjalnie od 01.08.1947 roku), która swoją siedzibę miała w Stargardzie Gubińskim. Posterunek policji mieścił się w Starosiedlu. W roku 1954, po utworzeniu Gromadzkiej Rady Narodowej w Stargardzie Gubińskim, Starosiedle zostało włączone w jej obręb. Po zniesieniu powiatu gubińskiego w roku 1961 całość obszaru przyłączono do powiatu lubskiego. W roku 1973 GRN przekształcono w gminę Stargard Gubiński, która istniała do roku 1976. Starosiedle nadal było w jej obrębie. Po jej likwidacji całość terenu włączono do gminy Gubin.
Oficjalnie polska nazwa miejscowości Starosiedle obowiązuje od wejścia w życie rozporządzenia Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 9 grudnia 1947 roku o przywróceniu i ustaleniu nazw miejscowości (Monitor Polski nr 111, poz. 719 z 1947 roku – powiat gubiński).
Parafię rzymsko – katolicką w Starosiedlu erygowano 12.02.1946 roku. Przed jej powołaniem Starosiedle należało do parafii Gubin. W tym samym roku powołano szkołę podstawową, do której uczęszczało początkowo 15 uczniów. W następnym roku było ich już 125. Także w roku 1946 powstała Ochotnicza Straż Pożarna.
W roku 1948 przeprowadzono regulację majątków w Starosiedlu i Kumiałtowicach, przyłączając 50,5 ha łąk z gromady Rudnia do majątku w Starosiedlu.

W roku 1950 ponownie dokonano regulacji gruntów (w związku z przeprowadzaną reorganizacją ustroju rolnego a także powstaniem Spółdzielni Produkcyjnej im. Tadeusza Kościuszki). Rozgraniczono grunty Zespołu PRG i ustalono jego obszar na 9 ha. Wskazano gospodarstwa usługowe, ziemię na cele użyteczności publicznej (w tym na poszerzenie drogi Gubin – Lubsko), budynek na leśniczówkę, przedszkole, dom ludowy, salę teatralną, obszar na boisko sportowe, lokalizację remizy strażackiej, zlewni mleka, zbiornicy jaj, łaźni. Obszar ewangelickiego cmentarza wydzielono jako zieleniec. W tym też roku powstała spółdzielnia produkcyjna pn. Zrzeszenie Uprawy Ziemi. Istniała ona do roku 1956.
W roku 1952 we wsi mieszkało 362 osób, w większości zatrudnionych w PGR. 33 osoby zrzeszone były w spółdzielni produkcyjnej.
W roku 1957 założono w Starosiedlu Szkołę Przysposobienia Rolnego. Do pierwszej klasy poszło 28 uczniów, w roku następnym 47.
W roku 1988 w Starosiedlu mieszkało 345 osób, w roku 1993 – 331, w 2000 roku – 327, w 2011roku - 336 a w roku 2013 – 337.
Wodociąg w miejscowości wybudowano w roku 1989.

c.d. pkt 13

c.d. kościół: obecnie rzymsko – katolicki, parafiialny, pośw. p.w. Św. Jana od Krzyża 10.02.1946 roku; wpisany do rejestru zabytków pod numerem 268 decyzją wkz z dnia 12.04.1961 r.
Plebania – dawna pastorówka; adres: Starosiedle 39; zlokalizowana w pobliżu kościoła, z I poł. XIX wieku, miejsce urodzenia filozofa Paula Tillicha.
Folwark – zlokalizowany we wschodniej części wsi, nad Lubszą; z I poł. XIX w., rozbudowany w II połowie XIX w.; zabudowania skupione wokół rozległego podwórza gospodarczego, na terenie folwarku zabudowa o wartościach zabytkowych oraz starodrzew pomnikowy (patrz opis: zieleń).
Budynek mieszkalno-gospodarczy - z XVIII w.; wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1367/64, decyzją wkz z dnia 28.09.1964 r.,
Dom mieszkalny – wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1368/64, decyzją wkz z dnia 28.09.1964 r.
Budynek nr 12 – dawny zajazd Paula Lehmanna, obecnie sklep; położony przy skrzyżowaniu głównych dróg prowadzących przez wieś; z II poł. XIX wieku.
Świetlica wiejska (budynek przyległy do nr 12) – niegdyś prawdopodobnie część zajazdu Paula Lehmanna, z przełomu XIX/XX wieku, gruntownie odremontowana w 2014 roku.
Dawny młyn – położony na krańcach wschodnich, w pobliżu folwarku, nad Młynówką; z XIX wieku.
Trafostacja – położona przy drodze rozwidleniu dróg w części zachodniej miejscowości; powstała ok. 1925 roku.
Remiza strażacka – położona na wschód od kościoła, pomiędzy drogą przy placu przykościelnym a lokalną drogą prowadzącą na południe; z pocz. XIX wieku, współcześnie przekształcona.
Krzyże – jeden na terenie placu przykościelnego, drugi ustawiony w rejonie rozwidlenia dróg w części północnej wsi; drewniane; współczesne.
Cmentarz tzw. polny – położony przy drodze lokalnej prowadzącej w kierunku Jasienicy, po jej stronie wschodniej; założony w poł. XIX w.; ewangelicki o pow. 0,3 ha; nieużytkowany.
Cmentarz komunalny – położony między drogami wewnątrz miejscowości, na południe od kościoła; o powierzchni ok. 90 a; założony współcześnie.
Zieleń – komponowana: aleja w obrębie XIX – wiecznego rozwinięcia wsi, zwłaszcza przy drodze prowadzącej na północ; starodrzew w obrębie założenia parkowego; starodrzew w obrębie założenia folwarcznego (tutaj okaz pomnikowy – dąb szypułkowy); w obrębie parku a także na obrzeżach cmentarza polnego - dęby i graby.
Park – położony na północno – wschodnich krańcach wsi, przylegający do folwarku, ujęty ciekami wodnymi; założony w II połowie XIX wieku jako park krajobrazowy związany z istniejącym tu niegdyś pałacem,
Drogi – o zróżnicowanych nawierzchniach, w przewadze bitumiczne (m.in. główna droga – fragment dawnej ulicówki i droga prowadząca w stronę północną), droga prowadząca w stronę dawnego folwarku i młyna – z tzw. kocich łbów, pozostałe drogi w formie głównie gruntowe.
Ogrodzenia – zróżnicowane, pełne - murowane zabytkowe; ażurowe o historycznym i współczesnym charakterze; liczne dysharmonizujące z betonowych prefabrykatów.

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ **Nr 2**

1.Miejscowość	**STAROSIEDLE**	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres **HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STAROSIEDLE**	6. Zawartość załącznika: **Opis źródeł kartograficznych, ikonograficznych i zdjęć Kartografia, Ikonografia**
2.Gmina	**Gubin**		
3.Powiat	**krośnieński**		
4.Województwo	**lubuskie**		

c.d.pkt 23

Lukas – Janowska E., *Metryki wsi gubińskich* [w:] Zeszyty Gubińskie, Zeszyt 5, Gubin 1999 r, s. 19-32.

Piwoński W., *Łużyce Wschodnie,* Żary 2000.

Schematyzm Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej, red. A. Tymczyj, Zielona Góra 1995.

Topographisch-statistische Uebersicht des Regierungsbezirks Frankfurt a. d. O., Frankfurt a. d. O. 1844 r.

Traczyk Z., *Ziemia Gubińska 1939 – 1949….* Gubin: Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Gubińskiej, 2011.

Opis źródeł kartograficznych, ikonografii i zdjęć

1. Fragment mapy - Mestissblatt – rok 1936.
2. Młyn w Starosiedlu – fragment pocztówki z początku XX wieku.
3. Pałac w Starosiedlu – fragment pocztówki z początku XX wieku.
4. Dawny zajazd Lehmanna – fragment pocztówki z początku XX wieku.
5. Kościół i ulica wiejska – fragment pocztówki z początku XX wieku.
6. Kościół – widok od strony zachodniej.
7. Zabudowa wsi na krańcach zachodnich, przy rozwidleniu dróg.
8. Zabudowania szkolne.
9. Zabudowania wsi w rejonie południowo – zachodnim.
10. Cmentarz komunalny.
11. Zabudowa wsi przy drodze lokalnej prowadzące w kierunku południowym (biegnącej wzdłuż cmentarza komunalnego i kościoła).
12. Skrzyżowanie dróg w centrum wsi.
13. Współczesna zabudowa wsi przy drodze prowadzącej na południe.
14. Dawny zajazd Lehmanna (obecnie sklep).
15. Plebania.
16. Remiza strażacka.
17. Dawny młyn.
18. Zabudowania folwarczne.
19. Zabudowania folwarczne w rejonie wjazdu na teren dawnego majątku.
20. Zabudowa wsi przy drodze prowadzącej w kierunku północnym (z aleją lipową).
21. Rozwidlenie dróg na krańcach północnych wsi.

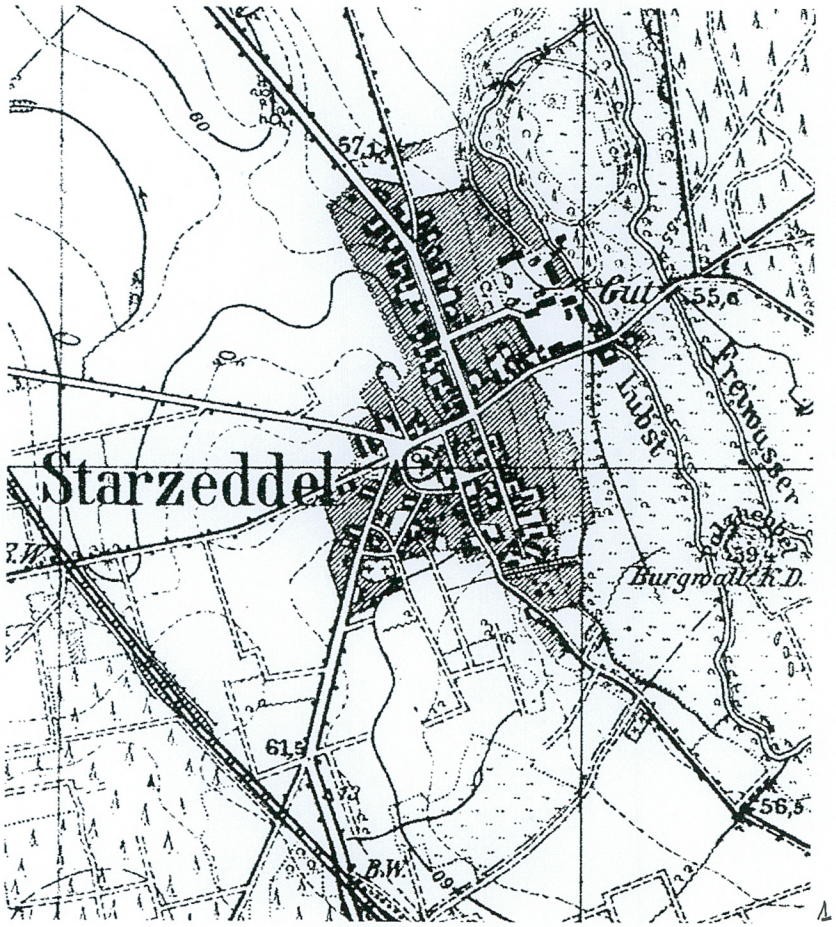

Opracowanie załącznika: 18.10.2015 r.
mgr Małgorzata Szymańska - Dereń

2

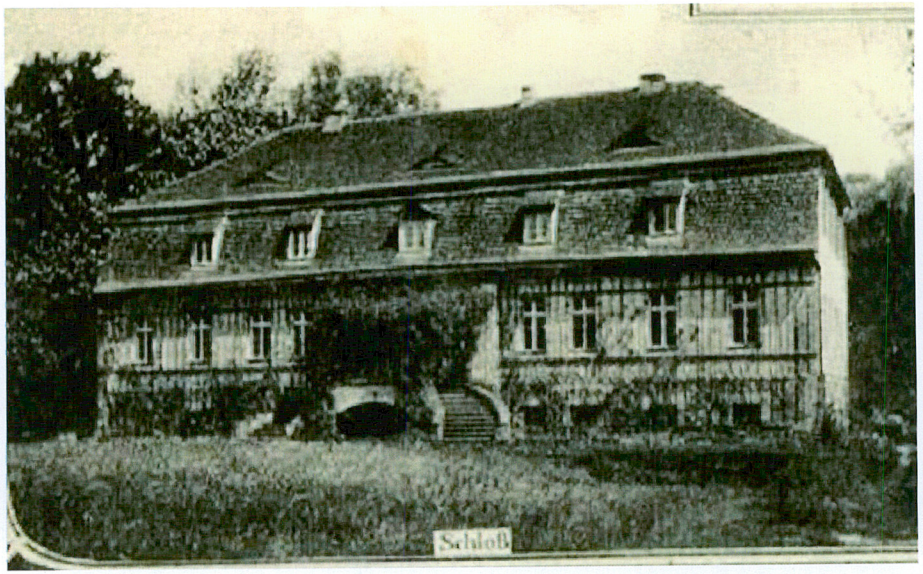

3

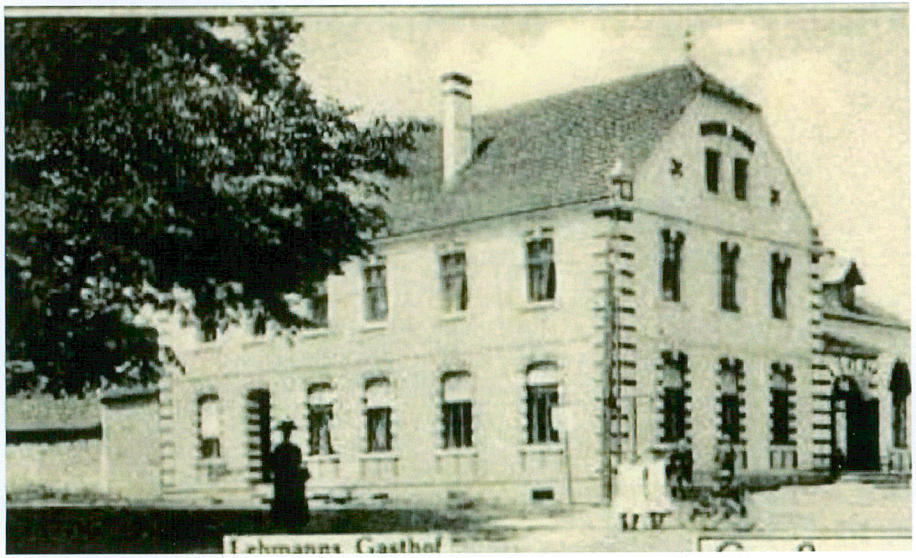

4

5

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

1.Miejscowość	**STAROSIEDLE**
2.Gmina	**Gubin**
3.Powiat	**krośnieński**
4.Województwo	**lubuskie**

5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres
HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STAROSIEDLE

6. Zawartość załącznika:
zdjęcia

6

7

8

9

Opracowanie załącznika: 18.10.2015 r.
mgr Małgorzata Szymańska - Dereń

10

11

12

13

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 4

1. Miejscowość	**STAROSIEDLE**
2. Gmina	**Gubin**
3. Powiat	**krośnieński**
4. Województwo	**lubuskie**

5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres
HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI STAROSIEDLE

6. Zawartość załącznika:
zdjęcia

14

15

16

17

Opracowanie załącznika: 18.10.2015 r.
mgr Małgorzata Szymańska - Dereń

18

19

20

21